

8. Ջրօգտագործում և ջրհեռացում

8. Water use and disposal

Ըստ ՀՀ բնապահպանության նախարարության ամփոփ տեղեկատվության, 2009թ. տարեկան ջրառը կազմել է 2464.7 մլն. խոր. մ, գումարային ջրօգտագործումը՝ 1517.7 մլն. խոր. մ, որի 87.7%-ը գյուղատնտեսական, ձկնաբուծական և անտառտնտեսական, 8.3%-ը՝ արտադրական և կոմունալ, 4.0%-ը՝ խմելու և կենցաղային: Ջրի տրանզիտային կորուստները կազմել են 947.0 մլն. խոր. մ կամ ջրառի 38.4%-ը:

2009թ. հեռացված կեղտաջրերի ծավալը կազմել է 359.3 մլն. խոր. մ:

According to the summary information of the ministry of Nature Protection of RA, in 2009, the annual water abstraction comprised 2464.7 mln. cu.m., total water use – 1517.7 mln. cu.m., of which 87.7% – for agricultural, fish farming and forestry, 8.3% - for industrial and communal, 4.0% - for drinking and household. Water losses during transit comprised 947.0 mln. cu.m. or 38.4% of water abstraction.

In 2009 the volume of discharged waste water comprised 359.3 mln. cu.m.

Ջրառի և ջրօգտագործման ծավալների բաշխվածությունն ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2009թ.

Distribution of volumes of water abstraction and use by RA marzes and Yerevan city, 2009

(մլն. խոր. մ)
(mln. cu.m.)

	Ընդհանուր ջրառը Total water abstraction	Ընդհանուր ջրօգտագործումը Total water use	այդ թվում՝ ըստ նշանակության of which by purpose			Կորուստները տրանզիտային տեղափոխման ժամանակ Losses during transit transportation
			խմելու և կենցաղային drinking and household	արտադրական և կոմունալ industrial and communal	գյուղատնտեսություն, ձկնաբուծություն և անտառտնտեսություն agriculture, fish farming and forestry	
ք.Երևան Yerevan city	389.6	70.7	33.8	23.8	13.1	318.9
Արագածոտն Aragatsotn	202.3	132.3	1.2	2.8	128.3	70.0
Արարատ Ararat	424.1	331.9	4.6	4.9	322.4	92.2
Արմավիր Armavir	855.8	640.3	3.4	29.6	607.3	215.5
Գեղարքունիք Gegharkunik	68.1	34.1	2.4	0.7	31.0	34.0
Լոռի Lori	73.9	37.4	3.7	4.1	29.6	36.5
Կոտայք Kotayk	158.8	96.5	3.3	11.2	82.0	62.3
Շիրակ Shirak	97.4	45.8	5.1	1.5	39.2	51.6
Սյունիք Syunik	120.5	82.4	2.6	46.1	33.7	38.1
Վայոց ձոր Vayots Dzor	33.3	23.5	0.5	0.5	22.5	9.8
Տավուշ Tavush	40.9	22.8	0.8	0.5	21.5	18.1
Ընդամենը ՀՀ Total RA	2464.7	1517.7	61.4	125.7	1330.6	947.0

Հեռացված կեղտաջրերի ծավալի բաշխվածությունն ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի,
և ըստ որակի, 2009թ.

Distribution of volume of discharged waste water by RA marzes and Yerevan city and
by quality, 2009

(մլն. խոր. մ)
(mln. cu.m.)

	Հեռացված կեղտաջրեր, ընդամենը Discharged waste water, total	այդ թվում՝ ըստ որակի of which by quality		
		աղտոտված polluted	չափորոշային մաքուր (առանց մաքրման) standard quality pure (without treatment)	չափորոշային մաքրված treated to standard quality
ք.Երևան Yerevan city	68.3	52.7	13.5	2.1
Արագածոտն Aragatsotn	8.7	1.7	6.9	0.1
Արարատ Ararat	101.3	5.8	95.5	-
Արմավիր Armavir	82.6	4.0	78.4	0.2
Գեղարքունիք Gegharkunik	6.2	2.9	3.1	0.2
Լոռի Lori	9.8	4.4	2.6	2.8
Կոտայք Kotayk	12.7	4.1	7.7	0.9
Շիրակ Shirak	13.7	6.2	7.5	-
Սյունիք Syunik	43.1	4.9	38.2	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	7.7	0.8	6.9	-
Տավուշ Tavush	5.2	1.2	4.0	-
Ընդամենը ՀՀ Total RA	359.3	88.7	264.3	6.3

Ջրառ, ջրօգտագործում և ջրհեռացում, 2007-2009թթ.

Water abstraction, consumption and discharge, 2007-2009

(մլն. խոր. մ)
(mln. cu.m.)

	Ընդհանուր ջրառը			Ընդհանուր ջրօգտագործումը			Կորուստները տրանզիտային տեղափոխման ժամանակ			Կեղտաջրերի հեռացումը ¹		
	Total water abstraction			Total water consumption			Losses during transit displacement			Waste water discharge ¹		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009
ք.Երևան Yerevan city	495.1	448.0	389.6	120.0	136.0	70.7	375.1	311.9	318.9	84.3	78.4	68.3
Արագածոտն Aragatsotn	342.0	325.4	202.3	327.8	281.2	132.3	14.3	44.2	70.0	10.4	9.7	8.7

¹ 2007-2008թթ. ցուցանիշների փոփոխությունները պայմանավորված են հաշվառման դաշտի բարելավմամբ, մասնավորապես ձկնային տնտեսությունների հաշվառման ամբողջականացմամբ:

¹Changes in indicators for 2007-2008 are stipulated by reporting improvement, in particular by completeness of fishery reporting.

Շրջակա միջավայրը և բնական պաշարները ՀՀ-ում 2009թ.
Environment and natural resources in RA for 2009

	Ընդհանուր ջրառը			Ընդհանուր ջրօգտագործումը			Կորուստները տրանզիտային տեղափոխման ժամանակ			Կեղտաջրերի հեռացումը ¹		
	Total water abstraction			Total water consumption			Losses during transit displacement			Waste water discharge ¹		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Արարատ Ararat	632.5	602.8	424.1	493.7	421.3	331.9	138.9	181.5	92.2	90.0	97.2	101.3
Արմավիր Armavir	964.9	943.4	855.8	711.3	691.4	640.3	253.6	252.0	215.5	74.5	86.7	82.6
Գեղարքունիք Gegharkunik	58.0	63.0	68.1	47.0	51.5	34.1	11.0	11.5	34.0	7.4	6.7	6.2
Լոռի Lori	71.8	68.7	73.9	65.3	52.6	37.4	6.5	16.1	36.5	10.8	10.8	9.8
Կոտայք Kotayk	145.4	137.0	158.8	135.2	113.8	96.5	10.2	23.2	62.3	14.4	13.2	12.7
Շիրակ Shirak	89.8	74.7	97.4	75.8	65.6	45.8	13.9	9.1	51.6	14.2	13.9	13.7
Սյունիք Syunik	102.2	105.2	120.5	89.3	76.2	82.4	12.9	29.1	38.1	46.8	44.1	43.1
Վայոց ձոր Vayots Dzor	48.8	49.0	33.3	36.7	32.7	23.5	12.1	16.4	9.8	7.1	7.7	7.7
Տավուշ Tavush	61.6	56.3	40.9	43.1	32.8	22.8	18.4	23.5	18.1	5.4	6.1	5.2
Ընդամենը ՀՀ Total RA	3012.1	2873.5	2464.7	2145.2	1955.1	1517.7	866.9	918.5	947.0	365.3	374.5	359.3

Սևանա լճից ջրի բացթողումներն ըստ տարիների և լճի մակարդակի տատանումներն ըստ ամիսների, 1990-2009թթ.

Water discharge from Sevan Lake by years and variations of the lake level by months, 1990-2009

	Ջրի բացթողումները, մլն. խոր. մ	Լճի մակարդակը և ամսական տատանումները														
		Level of lake and monthly variations														
		ջրի մակարդակի ամսական տատանումները նախորդ ամսվա համեմատ, ամսական տատանումները, սմ														
Water discharge, mln. cu.m.	water level mark at the beginning of the year, m	հունվար	փետրվար	մարտ	ապրիլ	մայիս	հունիս	հուլիս	օգոստոս	սեպտեմբեր	հոկտեմբեր	նոյեմբեր	դեկտեմբեր	ջրի մակարդակի տատանումները տարեվերջին, մ	ջրի մակարդակի տատանումները տարեվերջին համեմատ, սմ	
		january	february	մարտ	april	may	june	July	august	september	october	november	december			
1990	195.4	1897.81	0	+4	+3	+14	+23	+8	-7	-14	-8	-1	-6	0	1898.02	+21
1991	380.8	1898.02	-1	+1	+5	+17	+17	+10	-7	-10	-14	-8	-4	-13	1897.95	-7
1992	957.1	1897.95	-7	+3	-1	+11	+14	+16	-1	-6	-9	-10	-7	-13	1897.83	-12

¹ 2007-2008թթ. ցուցանիշների փոփոխությունները պայմանավորված են հաշվառման դաշտի բարելավմամբ, մասնավորապես ձկնային տնտեսությունների հաշվառման ամբողջականացմամբ:

¹Changes in indicators for 2007-2008 are stipulated by reporting improvement, in particular by completeness of fishery reporting.

Շրջակա միջավայրը և բնական պաշարները ՀՀ-ում 2009թ.
Environment and natural resources in RA for 2009

	Ջրի բացթողումները, մլն. խոր. մ	Լճի մակարդակը և ամսական տատանումները Level of lake and monthly variations													Ջրի մակարդակի նիշը տարեկան վերջին, մ	Ջրի մակարդակի տատանումները տարեկան համեմատ, սմ
		մակարդակի ամսական տատանումները նախորդ ամսվա համեմատ, սմ monthly variations of level compared to the previous month, cm														
		հունվար january	փետրվար february	մարտ march	ապրիլ april	մայիս may	հունիս june	հուլիս july	օգոստոս august	սեպտեմբեր september	հոկտեմբեր october	նոյեմբեր november	դեկտեմբեր december			
1993	1643.4	1897.83	- 13	- 5	- 5	+ 11	+ 23	+ 17	- 7	- 14	- 17	- 15	- 11	- 12	1897.33	- 50
1994	1279.7	1897.33	- 7	- 9	- 1	+ 17	+ 14	0	- 11	- 13	- 15	- 8	- 8	- 7	1896.81	- 52
1995	514.4	1896.81	- 2	- 2	+ 5	+ 9	+ 16	+ 7	- 5	- 14	- 2	- 6	- 9	- 6	1896.75	- 6
1996	348.8	1896.75	0	+ 2	+ 3	+ 8	+ 21	+ 2	- 6	- 14	- 13	- 3	- 6	- 1	1896.69	- 6
1997	247.2	1896.69	- 3	+ 1	+ 2	+ 9	+ 22	+ 7	+ 1	- 13	- 11	- 3	- 4	- 2	1896.74	+ 5
1998	245.4	1896.74	- 1	+ 1	+ 6	+ 15	+ 14	+ 6	- 8	- 13	- 14	- 9	- 3	- 4	1896.62	- 12
1999	195.1	1896.62	- 1	- 2	+ 7	+ 5	+ 11	+ 9	- 8	- 10	- 6	- 9	- 4	- 4	1896.51	- 11
2000	188.5	1896.51	+ 1	+ 1	+ 7	+ 14	+ 19	- 1	- 9	- 15	- 9	- 5	- 5	- 2	1896.46	- 5
2001	158.2	1896.46	+ 1	+ 1	+ 7	+ 13	+ 10	- 2	- 6	- 12	- 9	- 8	- 4	- 5	1896.32	- 14
2002	99.4	1896.32	+ 1	+ 10	+ 6	+ 15	+ 23	+ 18	+ 7	- 6	- 7	- 6	- 5	- 5	1896.76	+ 44
2003	106.6	1896.76	+ 1	+ 5	+ 7	+ 22	+ 23	+ 14	- 5	- 3	- 9	- 1	- 2	- 4	1897.24	+ 48
2004	149.9	1897.24	+ 1.5	+ 3.5	+ 9	+ 17	+ 24	+ 16	+ 2	- 10	- 9	- 6	+ 1	- 6	1897.65	+ 41
2005	149.6	1897.66	+ 3	+ 2	+ 10	+ 16	+ 22	+ 12	- 5	- 5	- 6	- 3	- 2	- 3	1898.07	+ 41
2006	152.4	1898.07	+ 3	+ 2	+ 6	+ 23	+ 20	- 2	- 3	- 11	- 11	0	- 6	- 4	1898.25	+ 18
2007	154.6	1898.25	+ 2	+ 2	+ 6	+ 14	+ 36	+ 10	+ 3	- 5	- 10	- 3	+ 1	- 3	1898.79	+ 54
2008	303.7	1898.79	+ 3	+ 4	+ 10	+ 12	+ 13	+ 5	- 2	- 13	- 10	- 7	- 7	- 2	1898.85	+ 6
2009	126.49	1898.85	+ 1	+ 2	+ 6	+ 10	+ 21	+ 14	- 1	- 3	- 1	- 5	- 3	- 3	1899.23	+ 38